

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia grudnia 2009 r.

Pan

Jacek Pilarski

p.o. Powiatowy Lekarz Weterynarii

w Brodnicy

LBY-410-08-05/2009

P/09/110

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy przeprowadziła w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Brodnicy, zwanym dalej „PIW”, kontrolę w zakresie realizacji programu zwalczania choroby Aujeszky`ego u świń w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 30 września 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 18 grudnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Brodnicy, zwanego dalej „PLW”, zadań wynikających z programu zwalczania choroby Aujeszky`ego, zwanego dalej „Programem”, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. Formułując powyższą ocenę, NIK uwzględniła prawidłową realizację zadań objętych kontrolą, polegających na:

- a) prowadzeniu rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, rejestru decyzji epizootycznych i rejestru decyzji wystawionych w związku z wystąpieniem ognisk choroby Aujeszky`ego,

- b) wyznaczeniu przez PLW i zawarciu umów z 7 lekarzami weterynarii w 2008 r. i z 9 lekarzami weterynarii w 2009 r., niebędącymi pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej, którzy realizowali założenia Programu;
- c) terminowym i prawidłowym pobieraniu próbek krwi od świń w poszczególnych etapach próbkobrania oraz prowadzeniu na bieżąco w wersji elektronicznej rejestru wykonania I, II i III próbkobrania;
- d) zakończeniu I etapu próbkobrania we wszystkich 2.338 stadach (142.532 szt. świń), i pobrania 21.650 prób krwi, w wyniku których uznano 551 stad (39.778 szt. świń) za stada zakażone, a 187 stad świń za stada niezakażone wirusem choroby Aujeszky'ego;
- e) skontrolowaniu 657 stad, w których nie było trzody chlewnej, tzw. „stad pustych”, za kontrolę których zapłacono 6.734,25 zł;
- f) nadaniu 1.589 stadom świń (89.542 szt.) znajdującym się w odległości do 1,5 km od stada zakażonego, statusu stada znajdującego się w rejonie zapowietrzonym, mimo ujemnego wyniku badań na obecność wirusa choroby Aujeszky'ego;
- g) nadzorze PLW nad zasiedlaniem stad świń po uprzedniej ich likwidacji,
- h) zaksięgowaniu w ewidencji księgowej PIW, zgodnie z zakładowym planem kont, poniesionych wydatków na realizację Programu w łącznej wysokości 990.054,79 zł, w tym 631.082,69 zł za III kwartały 2009 r., z czego 618.410,55 zł (62,5 %) stanowiły wydatki na wynagrodzenia, a 267.450,51 zł (27,0%) wydatki na szczepionki;
- i) zgodnym z zawartymi umowami i terminowym wypłacaniu wynagrodzeń osobom niebędącym pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej za prace wykonane zgodnie z Programem, w tym dla wyznaczonych lekarzy weterynarii miesięcznie w wysokości od 18.403 zł do 171.025 zł oraz dla pomocników lekarzy od 1.455 zł do 4.680 zł;
- j) terminowym przekazywaniu sprawozdań do Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii.

2. Najwyższa Izba Kontroli wskazuje jednocześnie na nieprawidłowości polegające na:

- a) nieposiadaniu przed przystąpieniem do realizacji Programu rozeznania co do rzeczywistej liczby stad trzody chlewnej na terenie powiatu brodnickiego. Typowanie stad trzody chlewnej objętych Programem przeprowadzono w oparciu o dane otrzymane w dniu 17 kwietnia 2008 r. z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), zawarte w Systemie Rejestracji i Identyfikacji Zwierząt, zwanym dalej „SIRZ”,

zgodnie z którymi na terenie powiatu brodnickiego na dzień 1 stycznia 2008 r. znajdowało się 3.215 stad trzody chlewnej (290.143 szt. świń). Z informacji przekazanej NIK przez ARiMR wynikało, że na dzień 1 stycznia 2008 r., po uwzględnieniu „nieprawidłowości”, znajdowały się w powiecie brodnickim 2.394 stada (124.528 szt. świń). Ponadto kontrola PLW przeprowadzona w trakcie kontroli NIK w 8 stadach trzody chlewnej wykazała, że:

- w 7 stadach wystąpiła minimum jedna niezgodność pomiędzy faktycznym stanem świń w stadzie, a danymi zamieszczonymi w SIRZ prowadzonym przez ARiMR,
- w Księdze Rejestracji Świń prowadzonej w 2 gospodarstwach nie dokonano wpisu zakupu świń,
- w Księdze Rejestracji Świń dotyczącej stada 053935302-001 nie dokonano wpisu potwierdzającego urodzenie 24 prosiąt oraz brak było potwierdzenia inseminacji loch;

b) nieokreśleniu w 7 umowach, zawartych w 2008 r. przez Zbigniewa Ulicza PLW z wyznaczonymi lekarzami weterynarii, zakresu czynności, które miały być przez tych lekarzy wykonane w ramach Programu. W 2 umowach z 20 czerwca 2008 r. dodatkowo nie określono miejsca wykonywania czynności przez wyznaczonych lekarzy weterynarii, co było niezgodne z art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2007 r., Nr 121, poz. 842 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o Inspekcji Weterynaryjnej”. Dane te zostały wymienione tylko w wyznaczeniu podpisanym przez ww. PLW;

c) nieokreśleniu w 8 umowach, zawartych w 2008 r. przez Zbigniewa Ulicza PLW z osobami wyznaczonymi do wykonywania czynności pomocniczych przy wykonywaniu przez lekarza weterynarii Programu, miejsca wykonywania tych czynności, wymaganego art. 16 ust. 3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej;

d) nieterminowym wydawaniu przez PLW decyzji dotyczących statusu stada świń, przekazywaniu decyzji właścicielowi oraz przeprowadzeniu dochodzeń epizootycznych, co stanowiło naruszenie wymogów art. 12 i art. 35 §1-3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz.1071 ze zm.). Analiza dokumentacji związanej z realizacją Programu w 23 stadach trzody chlewnej wykazała, że:

- od otrzymania wyników z próbkobrania do wydania przez PLW decyzji o statusie stada upływało od 1 do 181 dni, w tym 23 decyzji wydano w okresie dłuższym niż 60 dni, z czego 13 decyzji po więcej niż 90 dniach, w tym w 2 stadach po 181 dniach (krew pobrano 8 lipca 2008 r., a decyzję wydano 5 stycznia 2009 r.),

- od otrzymania wyników próbkobrania przez PIW do dostarczenia decyzji właścicielowi stada upływało od 1 do 192 dni, w tym 19 decyzji dostarczono właścicielowi po ponad 90 dniach, z czego 11 decyzji po ponad 120 dniach, a w 2 przypadkach po 192 dniach (krew pobrano 8 lipca 2008 r., a decyzję dostarczono 16 stycznia 2009 r.),
- dochodzenia epizootyczne przeprowadzano w okresie od 1 do 276 dni po otrzymaniu wyników badań, w tym po ponad 90 dniach w sprawach 11 stad, z czego w sprawach 9 stad po więcej niż 180 dniach, a w 1 przypadku po 276 dniach (krew pobrano 30 lipca 2008 r., a dochodzenie przeprowadzono 7 maja 2009 r.).

Przyczynami nieprawidłowości w terminowym wydawaniu decyzji o statusie stad zakażonych i w rejonach zapowietrzonych oraz w ich doręczaniu, a także w późnym rozpoczęciu dochodzenia epizootycznego były - według wyjaśnień PLW - braki kadrowe, duża liczba stad, w których wystąpiła choroba Aujeszky'ego oraz brak środków finansowych na dostarczanie decyzji;

e) wyznaczeniu przez PLW do pobierania próbek do badań lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej, którzy nie posiadali miesięcznej praktyki w PIW, wymaganej § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu czynności wykonywanych przez osoby niebędące pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej oraz kwalifikacji tych osób (Dz. U. Nr 89, poz. 860 ze zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem”.

Odpowiedzialnymi za powstałe nieprawidłowości byli: Zbigniew Ulicz PLW w okresie do 5 grudnia 2008 r. oraz Małgorzata Miodyńska PLW w okresie od 15 grudnia 2008 r. do 30 czerwca 2009 r.

3. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na niepowiadamianie PLW przez podmioty prowadzące działalność nadzorowaną o likwidacji produkcji świń oraz o każdej zmianie stanu prawnego i faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności, do czego zobowiązuje ww. podmioty art. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r., Nr 213, poz. 1342). Należy także wskazać, że nie wszyscy posiadacze świń zgłosili swoje stada do ARiMR lub nie byli ujęci w SIRZ. Podejmowane przez PLW działania zmierzające do wyegzekwowania od posiadaczy świń obowiązku zgłaszania zamiaru prowadzenia działalności nadzorowanej w zakresie utrzymania trzody chlewnej i o likwidacji produkcji świń były niewystarczające. Stwierdzono, że w wyniku działania PLW na właścicieli 15 stad, które nie zostały poddane

badaniu w ramach Programu z winy ich właścicieli (stada te zostały uznane za podejrzone o zakażenie wirusem choroby Aujeszky'ego), nałożono mandaty karne w łącznej wysokości 2.500 zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań zapewniających terminowe wydawanie decyzji o nadaniu statusu stadom oraz przeprowadzanie dochodzeń epizootycznych niezwłocznie po otrzymaniu dodatnich wyników badań krwi świń.
2. Podjęcie działań w celu zwiększenia nadzoru nad prawidłowym prowadzeniem Ksiąg Rejestracji Świń, w szczególności w zakresie wpisów dotyczących sztuk zakupionych.
3. Podjęcie działań zapewniających zawieranie umów o prowadzenie czynności realizowanych w ramach Programu stosownie do wymogów art. 16 ust. 3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej.
4. Wyznaczanie lekarzy weterynarii do pobierania próbek do badań po spełnieniu przez nich wymogu zawartego w § 2 pkt. 5 rozporządzenia.
5. Podjęcie ściślejszej współpracy z ARiMR celem ujednoczenia danych w zakresie ilości trzody chlewnej na terenie powiatu brodnickiego.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.